

БАРОМЕТАР НА ГЛОБАЛНАТА КОРУПЦИЈА 2016

ИЗВЕШТАЈ ЗА ЕВРОПА И ЦЕНТРАЛНА АЗИЈА

ИСТОРИЈА: БАРОМЕТАР НА ГЛОБАЛНАТА КОРУПЦИЈА(БГК)

Глобалниот барометар за корупцијата на Транспаренси Интернешнал е најголемо истражување на глобалното јавно мислење на погледи и искуства на корупцијата и се објавувани во редовни интервали од 2002 година.

Глобалниот барометар на корупцијата ги доловува искуства на луѓето со поткупот во различни институции; своите ставови за корупција и ефективноста на владата во борбата против неа; како и однесувањето на луѓето во борбата против корупцијата. Таа обезбедува критички увид за тоа како луѓето го гледаат ова прашање и она што тие сметаат дека е неопходно да се потенцира.

Застапувањето врз основа на докази е од фундаментално значење за пристапот на Транспаренси интернешнал во борбата против корупцијата, како и Глобалниот барометар на корупцијата е еден од нашите клучни глобални алатки, која ни овозможува да се споредат ризиците од корупција меѓу земјите и следење на промени со текот на времето.

ПОДОБРУВАЊЕ НА РАЗБИРАЊЕТО

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА СВЕСТА

ВЛИЈАНИЕ ВО КРЕИРАЊЕ НА ПОЛИТИКИТЕ

- Објавуван е во редовни интервали од 2002 година (годишно или на секои две години)
- БГК 2016 година е 9-тото издание
- Истражувањето БГК 2016 за Европа и Централна Азија се обрати на речиси 60.000 луѓе во 42 земји / територи

ШТО НИ КАЖУВА ТОА?

Како корупцијата влијаа на обичните луѓе

Колку луѓе плаќаат мито на клучните јавни институции

Кои институции треба да бидат таргетирани со напорите во борбата против корупцијата

Колку луѓе се подготвени да се вклучат

Трендовите низ времето и меѓу земјите и регионите

СТРУКТУРА НА ИЗВЕШТАЈ ЗА ГБК, Европа и Централна Азија

- Вовед
- Дел 1: Перцепција на корупцијата
- Дел 2: Поткуп
- Дел 3: Луѓе кои говорат против корупцијата
- Дел 4: Фокус на земјите членки на ЕУ
- Заклучок

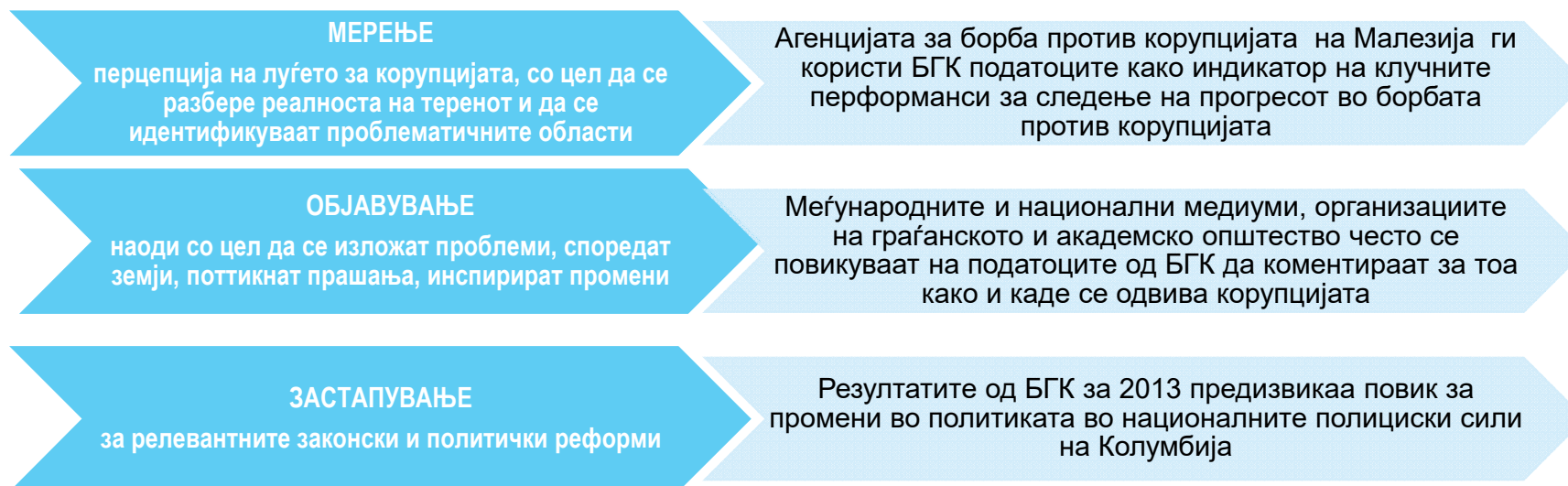
European Bank
for Reconstruction and Development

МЕТОДОЛОГИЈА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

- ✓ Национално репрезентативно истражување - анкета
- ✓ Пристап лице во лице или телефонско анкетирање
- ✓ Стабилна големина на примерокот
- ✓ Спроведено на локалните јазици
- ✓ Пристап на случаен избор на домаќинства
- ✓ Пристап на случаен избор на испитаниците од секое домаќинство
- ✓ Распоределба на примерокот низ сите региони на земјата

ВАЖНОСТА НА СЛЕДЕЊЕТО НА ВЛИЈАНИЕТО

Како најголемо глобално истражување за корупцијата и владеење, Глобалниот барометар за корупцијата на ТИ стана главен извор за меѓународните организации, владите, донаторите, приватниот сектор, медиумите и граѓанското општество подеднакво, во обезбедување на увид во тоа како граѓаните гледаат на корупцијата и како тие се соочуваат со неа во нивниот секојдневен живот.

MEDIA COVERAGE

BBC News Sign in News Sport Weather Shop Earth Travel More

NEWS

Home Video World UK Science Tech Science Magazine Entertainment & Arts

World Africa Asia Australia Europe Latin America Middle East US & Canada

Africa's business tycoons highly corrupt, Transparency says

Business executives are the most corrupt group in Africa after police officers, a new survey indicates.

75 million Africans paid bribes last year, says TI

By Megan O'Sullivan, Africa South agency reports | 22 December 2012 | 4:00 am

'Botswana, Burkina Faso, Lesotho and Senegal are bright spots'

OUT of an estimated population of 1.03 billion persons in Africa, about 75 million paid bribes in the past 12 months. Alarmingly, most governments are seen as failing in their duty to stop the abuse of power, bribery and secret deals.

PEOPLES DAILY

Corruption still on the rise in Nigeria, says Transparency International

Arab Spring 5 years on: Corruption increased, says report

How Tunisia's revolution turned into Syria's civil war 02:30

Story highlights

1 in 5 people in Middle East, North Africa say they've paid a bribe in last year

62% believe corruption has increased, 25% think corruption has decreased

(CNN) — Five years after the Arab Spring revolution brought citizens into the streets to demonstrate against government corruption and other issues, how much has really changed?

New governments were ushered in in several countries, with leaders promising a new era of accountability,

openness, political freedom and economic opportunity.

AFRICA

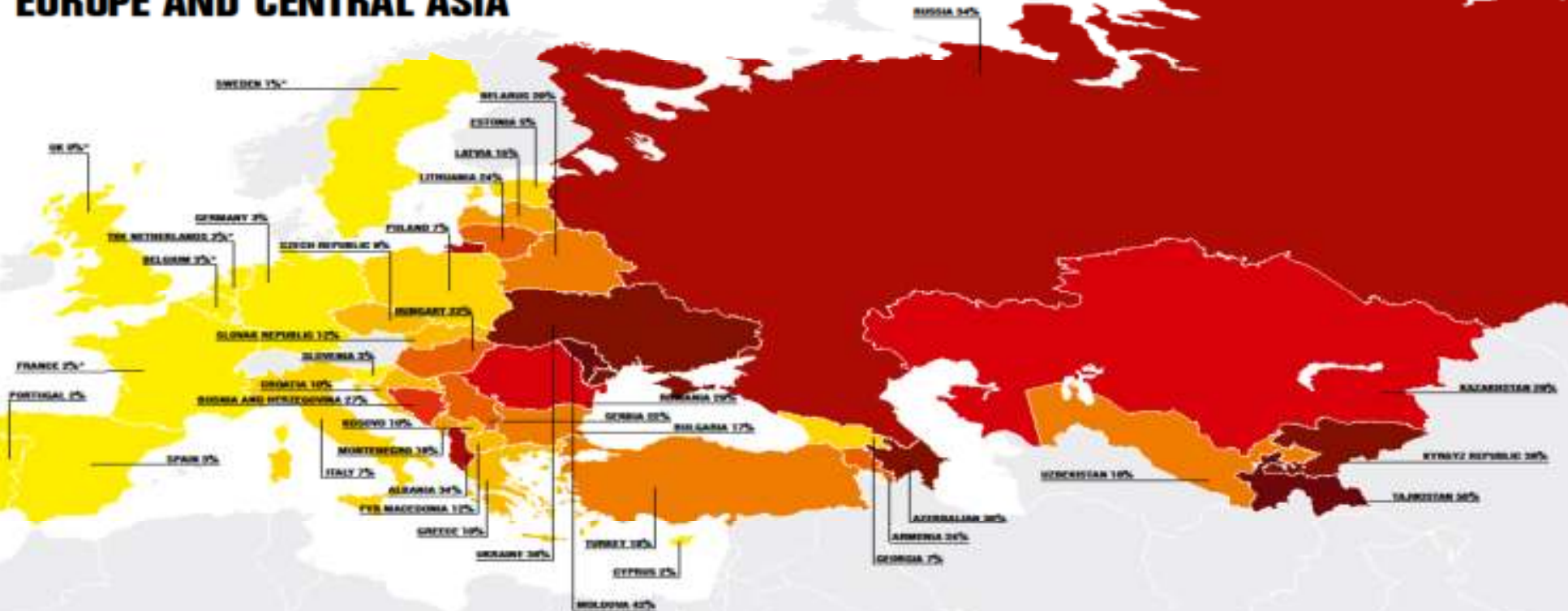
75 million paid bribes in Africa

CORRUPTION is undermining development in sub-Saharan Africa, where an estimated 75 million people paid a bribe in the past year, watchdog Transparency International said in a report published yesterday. Sub-Saharan Africa has a total population of 973 million, according to the World Bank. About 22 percent of Africans who came into contact with public service in the past 12 months paid a bribe, according to the watchdog report, which interviewed 45 141 people. Police and courts had the highest corruption rates. Police were often paid to "ignore any crime", Transparency International said. —dja

Каква е состојата во Европа и
централна Азија?

BRIBERY RATES ACROSS EUROPE AND CENTRAL ASIA

0. Did you or any member of your household make an unofficial payment or gift when using these services over the past 12 months? The real police, public agencies issuing official documents, the civil courts, public education (primary or secondary), public education providers, public medical care, public agencies in charge of unemployment benefits or any other public agencies in charge of other social security benefits? (Note: Households who had contact with at least one of the services in the previous 12 months. An * denotes countries where the bribery rate was taken from the 2014 Eurobarometer survey.)

OVERVIEW OF CORRUPTION – A CITIZEN SCORECARD

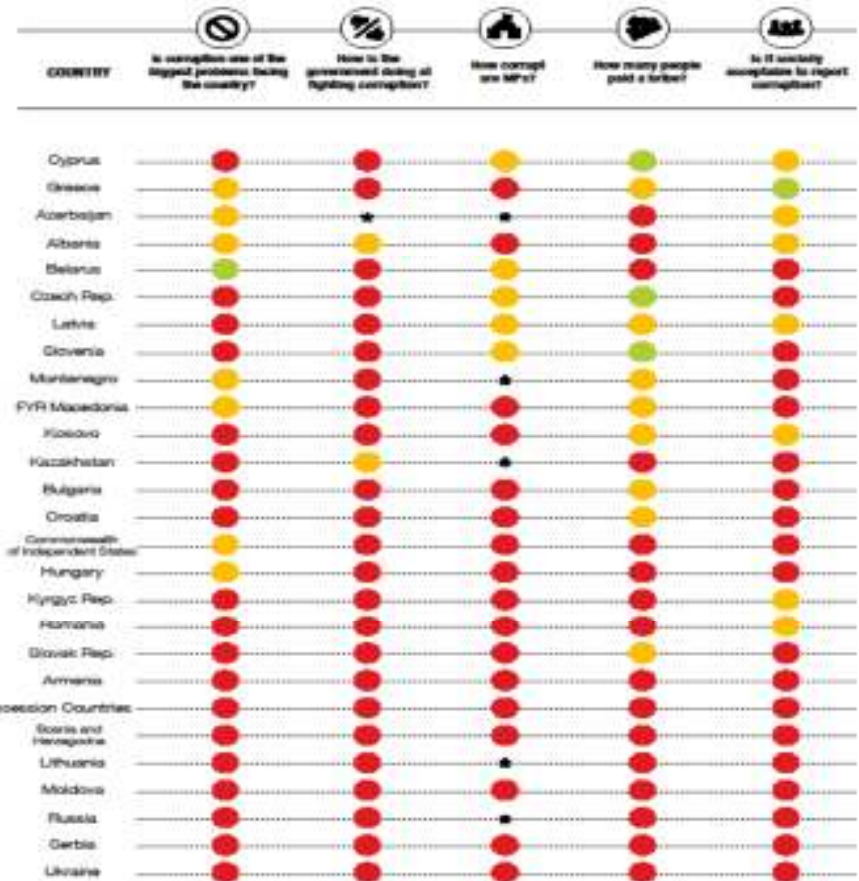
The anti-corruption performance of the government and the country's corruption risks are rated by citizens as:

- Negative/High risk
- Medium/Medium risk
- Positive/Low risk

This infographic summarises the country results for five key corruption questions presented in this report. For each question, countries are categorised as either red, amber or green depending on how positively or negatively respondents from that country responded. Countries are ordered from those who score the best according to their citizens to those who score the worst. See the methodology note for the full description of how the colours are assigned.

These groupings are meant to be indicative, and regionally contextual. It is important to keep in mind that they are based on the subjective perceptions and experiences of citizens in each country rather than on an assessment against a common objective benchmark. * is used where there was high levels of don't know responses or when the question was not asked in that country.

WHAT DO PEOPLE THINK ABOUT CORRUPTION?

REPORT HIGHLIGHTS

CORRUPTION SEEN AS ONE OF THE BIGGEST CHALLENGES FACING COUNTRIES

1 in 3

citizens think corruption is one of the main problems facing their country

GOVERNMENTS ARE DOING A POOR JOB FIGHTING CORRUPTION IN THE PUBLIC SECTOR

53%

say their government is doing poorly

23%

say their government is doing well

MEMBERS OF PARLIAMENT AND GOVERNMENT OFFICIALS ARE SEEN AS THE MOST CORRUPT

Nearly

1 in 3

say that government officials and lawmakers are mostly or entirely corrupt

POLITICAL INFLUENCE

Nearly

3 in 5

think that wealthy individuals have too much undue influence over government decisions.

SOME HOUSEHOLDS NEED TO BRIBE FOR ACCESS TO PUBLIC SERVICES

1 in 6

households have paid a bribe in the last year

VICTIMS ARE INTIMIDATED INTO SILENCE

Only

1 in 5

bribe payers report the incident

2 in 5

who do report corruption suffer retaliation

30%

fear retaliation if they speak out about corruption

Almost a third say people in the region don't report corruption because they fear the consequences.

ПРАШАЊАТА КОИ СЕ ПОСТАВУВАНИ ЗА ГЛОБАНИОТ БАРОМЕТАРОТ НА КОРУПЦИЈА 2016

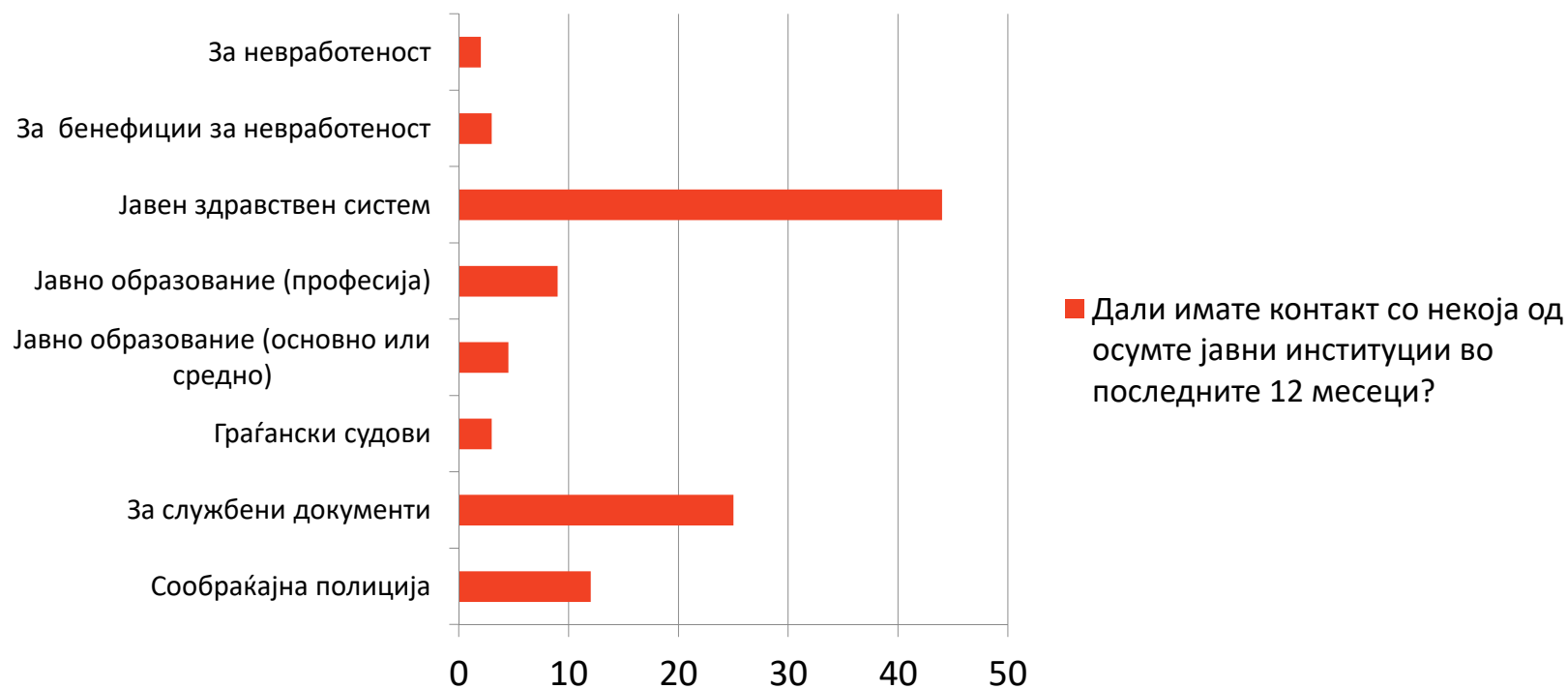
1. Најважните проблеми со кои се соочува земјата?
2. Дали имате контакт со некоја од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?
3. Дали вие или друг член на вашето семејство сте платиле мито на некој од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?
4. Дали сте платиле мито на некој од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?
5. Дали сте пријавиле?
6. Дали богатите имаат преголемо влијание?
7. Перцепциите на корупцијата, од страна на институцијата
8. Која е главната причина за непријавување на корупцијата?
9. Што е најефикасното нешто што можете да направите за да се изборите против корупцијата?
10. Дали е општествено прифатливо да пријавите корупција?
11. Дали лично би се чувствувале обврзани да пријавите случаи на корупција?
12. Јас би го поминал целиот ден во судот за да дадам докази
13. Можат ли обичните луѓе да направат разлика во борбата против корупцијата?
14. Како се справува владата со борбата против корупцијата?

Глобален Корупциски Барометар за Македонија 2016

1. Најважните проблеми со кои се соочува земјата?

35 % од испитаниците во Македонија сметаат дека корупцијата/поткупот се една од трите најзначани проблеми со кои се соочува државата и кои Владата треба да ги адресира

2. Дали имате контакт со некоја од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?

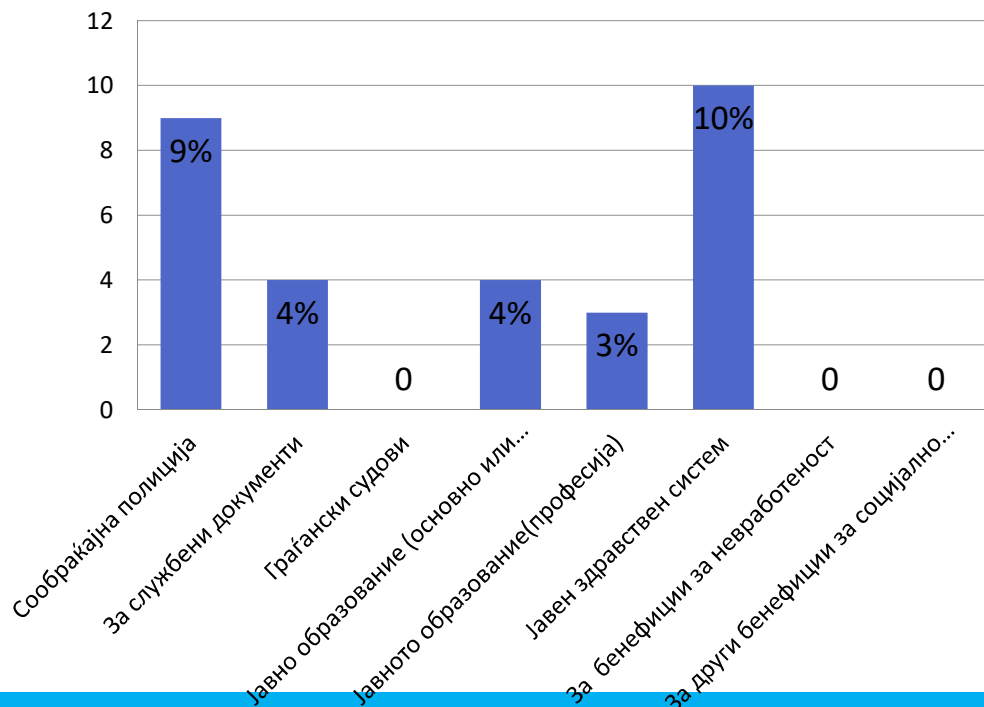

% на луѓе кои дошле во контакт со секоја од институциите

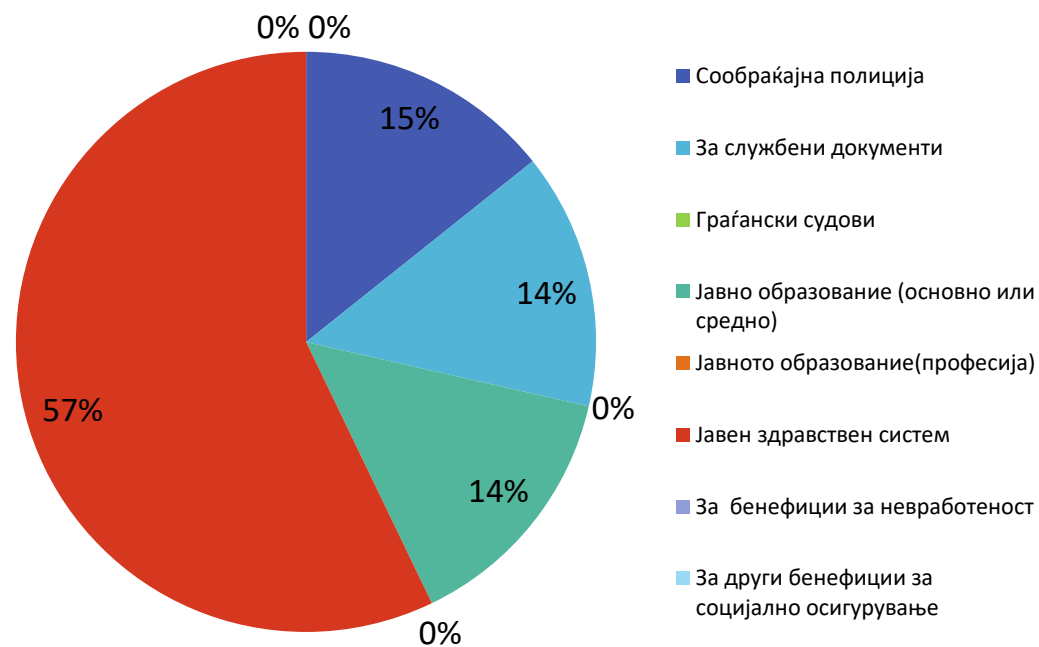
3. Дали вие или друг член на вашето семејство сте платиле мито на некој од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?

Дали вие или член на вашето семејство остварило неофицијално плаќање или дало подарок при користење на тие институции во последните 12 месеци?

Резултати базирани на оне кои оствариле контакт

Резултати базирани на вкупно население

4. Дали сте платиле мито на некој од осумте јавни услуги во последните 12 месеци?

Колку често, ако воопшто, дали сте морале да дадете мито, подарок, или да направите услуга за...?

Вкупен контакт	Стапка на поткуп [вкупна популација]	Поткуп [оние кои оствариле контакт]
% 59	% 7	% 12

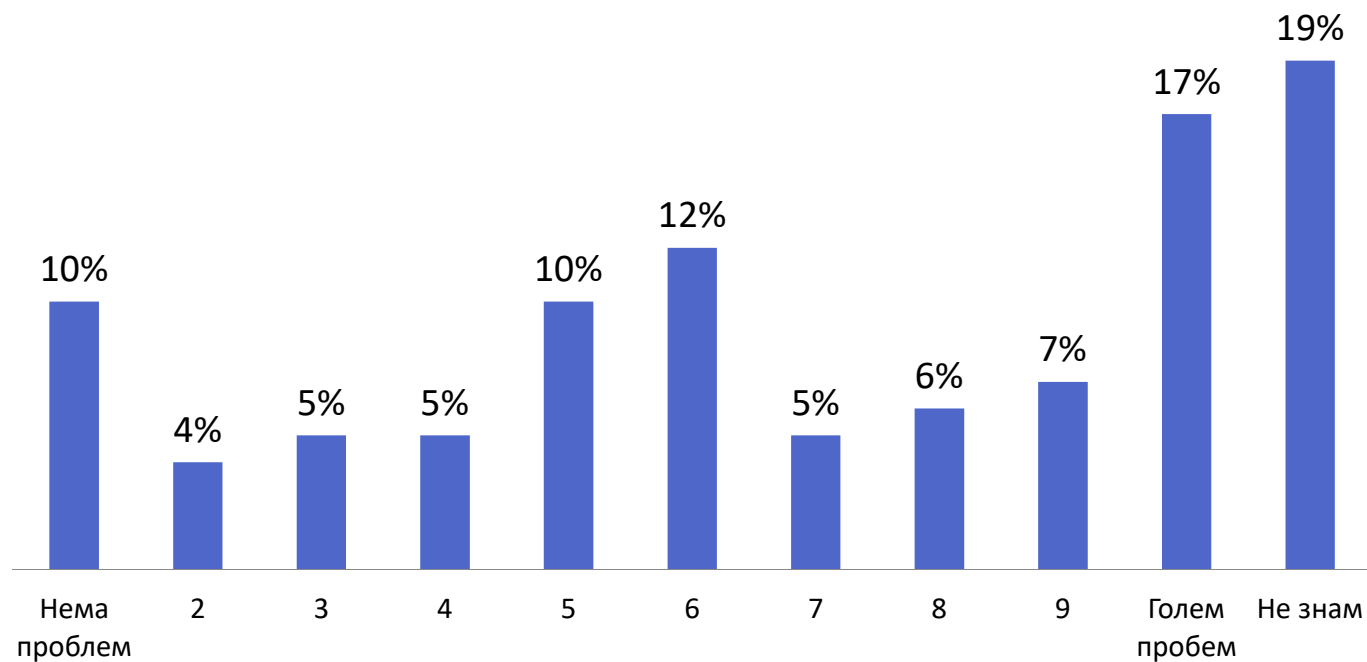
5. Дали сте пријавиле?

28 % од оние кои се изјасниле дека тие или пак член на нивното семејство дале поткуп или подарок на државен службеник/некој во надлежност го пријавиле случајот

6. Дали богатите имаат преголемо влијание?

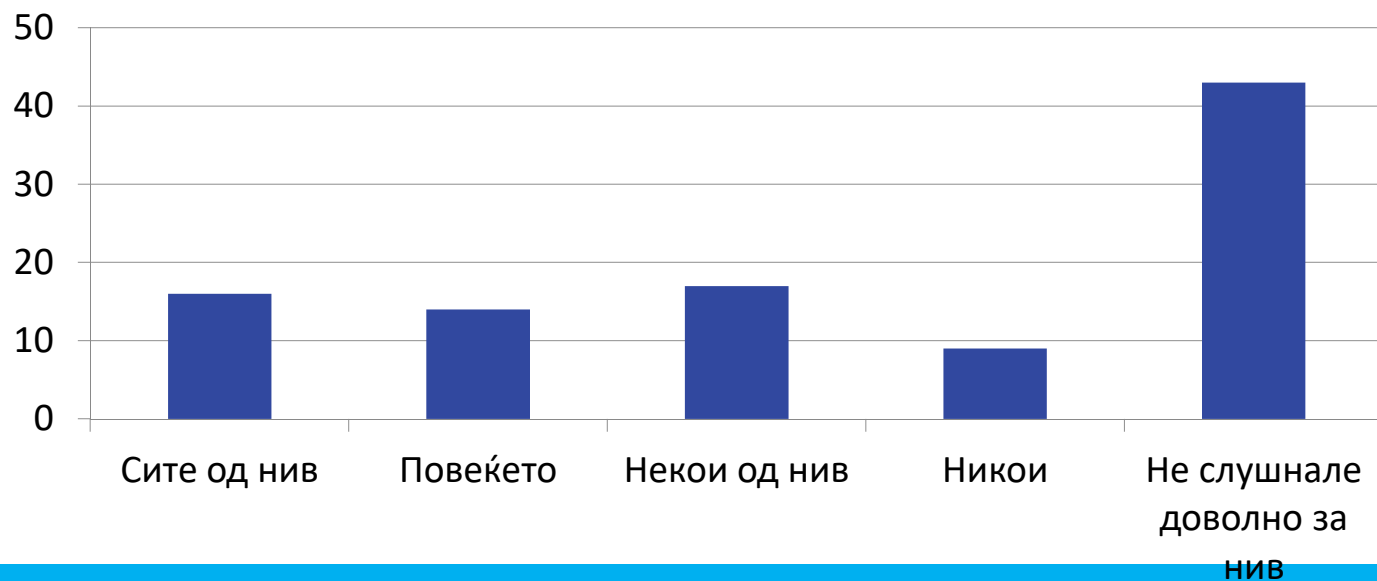
Богатите поединци често го искористат своето влијание врз владата за сопствените интереси и не треба да бидат построги правила за да се спречи тоа.

7. Перцепција на корупција, од страна на институците

Колку од следните луѓе мислите дека се вклучени во корупција, или не сте слушнале доволно за нив за да можете да кажете?

Претседателот/Премиерот и вработени во нивните канцеларии

Вкупно 31 % се изјасниле дека повеќето/сите од нив

8. КОЈА Е ГЛАВНАТА ПРИЧИНА ЗА НЕПРИЈАВУВАЊЕТО НА КОРУПЦИЈАТА?

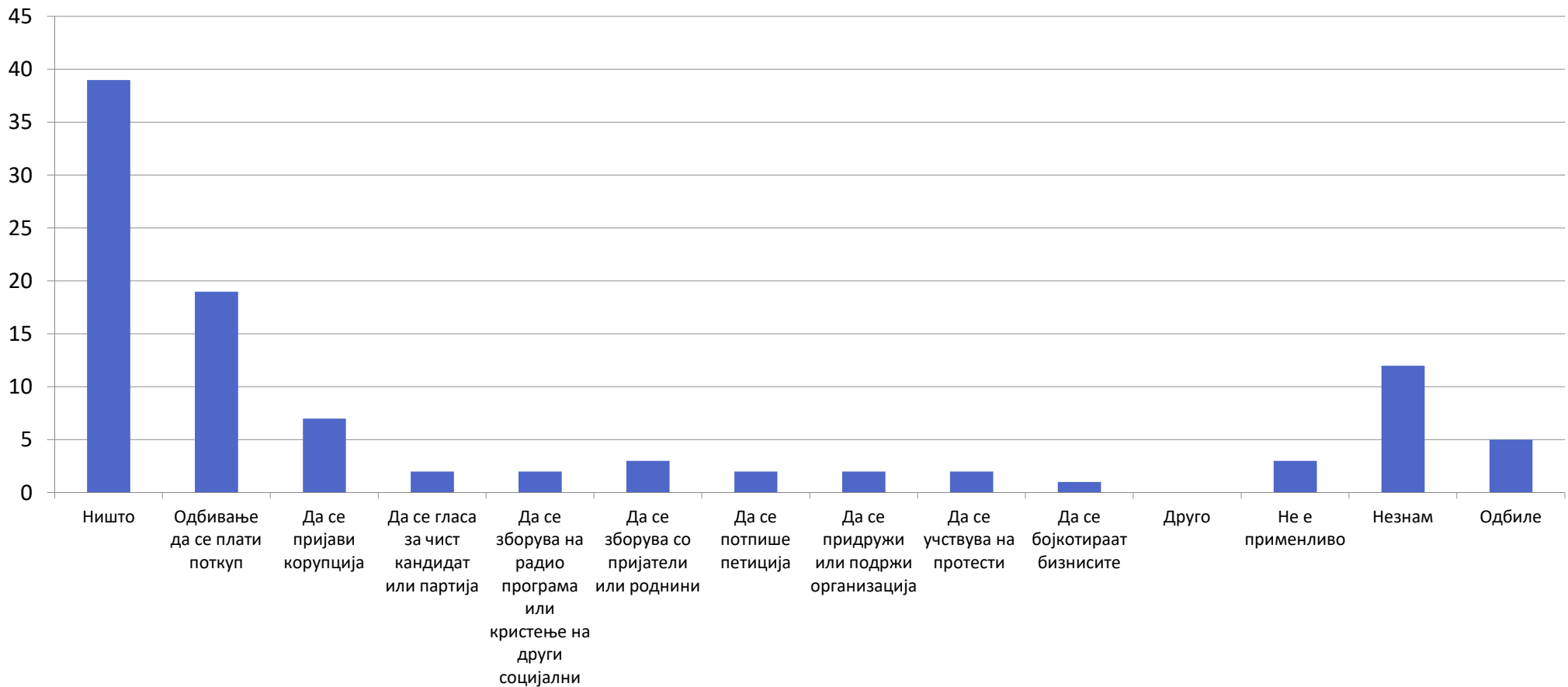
29 % од луѓето одговориле дека се плашат од последиците

ВКУПНИ РЕЗУЛТАТИ ЗА МАКЕДОНИЈА

Повеќето луѓе реагираат	Би се вмешале	Корупцијата е тешка за докажување	Луѓето немаат доволно време	Луѓето не знаат каде треба да пријават	Луѓето не знаат како да пријават	Ништо нема да се постигне	Премногу е скапо	Корупцијата е нормална	Луѓето се плашат од последиците	Службениците на кои би им пријавиле се исто така корумпирани	Тоа се владини пари, не на луѓето, затоа тоа не е наш проблем	Друго	Не знам	Одбиле
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
6	7	16	1	4	4	8	0	2	29	5	0	0	14	3

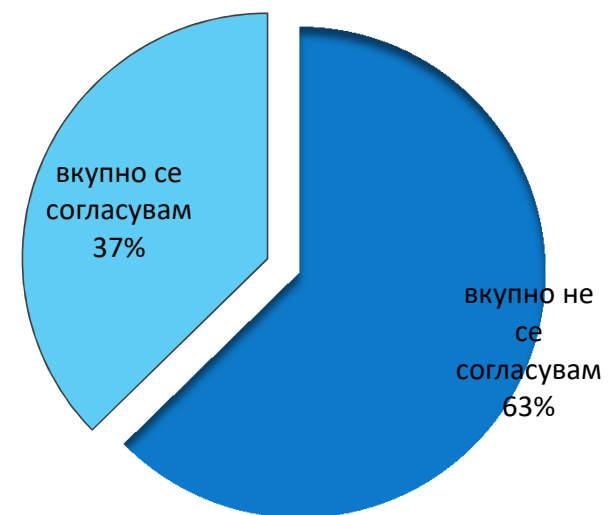
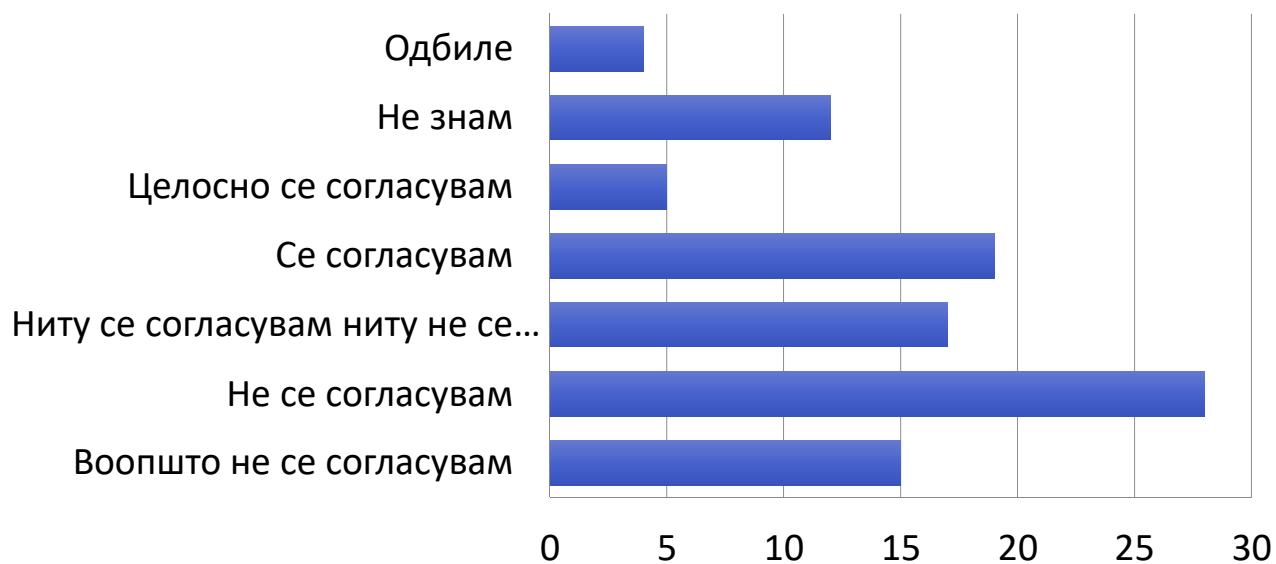
9. ШТО Е НАЈЕФИКАСНОТО НЕШТО ШТО МОЖЕТЕ ДА ГО НАПРАВИТЕ ЗА ДА СЕ ИЗБОРИТЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА?

Што е најефикасното нешто кое обична личност како вас може да го стори, да помогне во борбата против корупцијата во оваа држава?

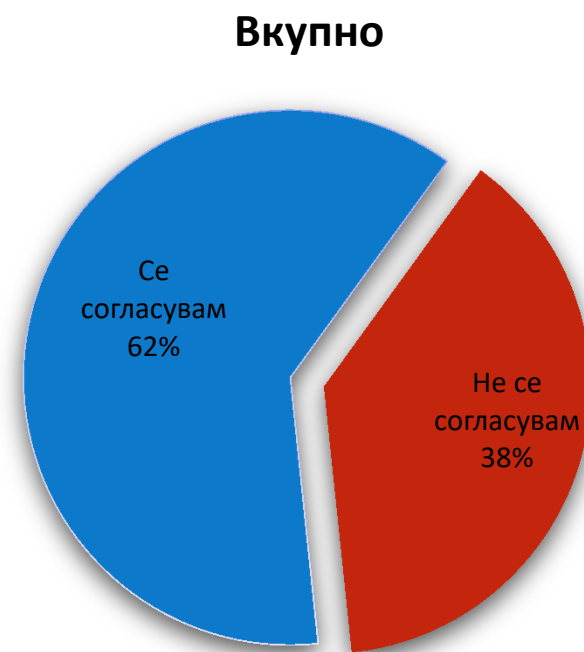
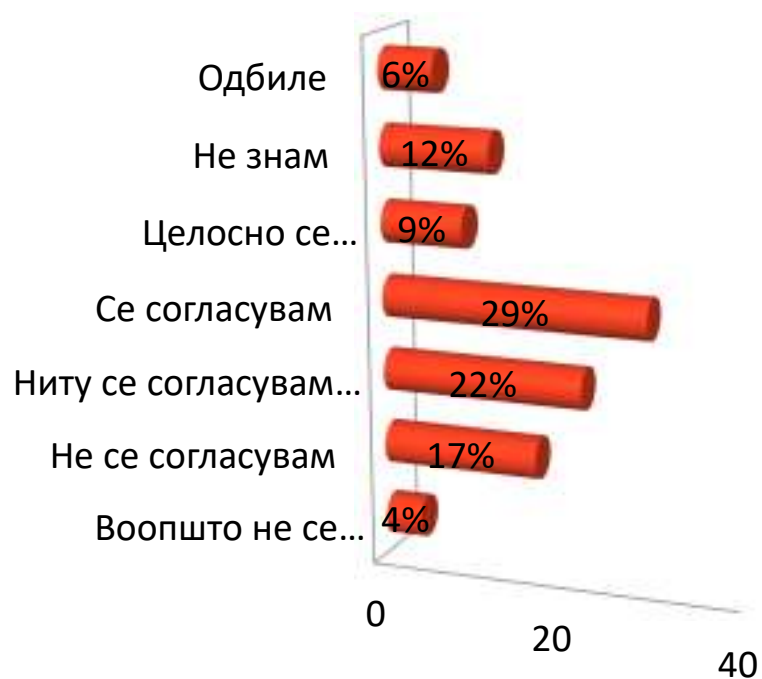
11. ДАЛИ Е ОПШТЕСТВЕНО ПРИФАТИЛИВО ДА СЕ ПРИЈАВИ КОРУПЦИЈА?

Дали се согласувате или не со изјавата: Во нашето општество генерално е прифатливо за луѓето да пријават случај на корупција за кој истите се сведоци

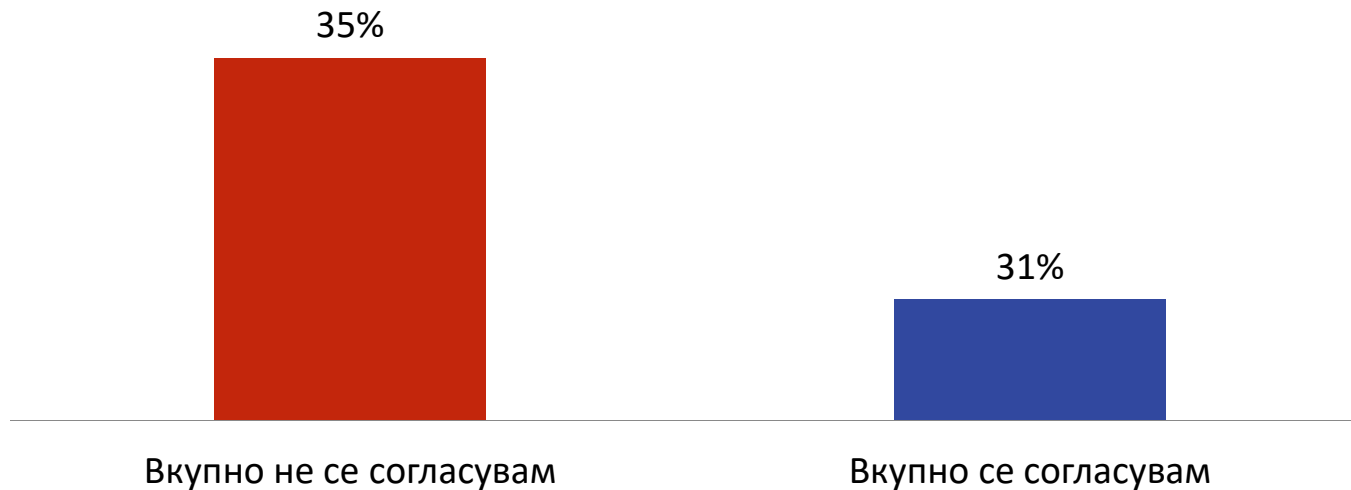
12. Дали лично би се чувствувале обврзани да пријавите случаи на корупција?

Дали би се согласиле или не со следната изјава: Доколку сум сведок на акт на корупција, лично ќе се чувствувам обврзан да го пријавам тоа

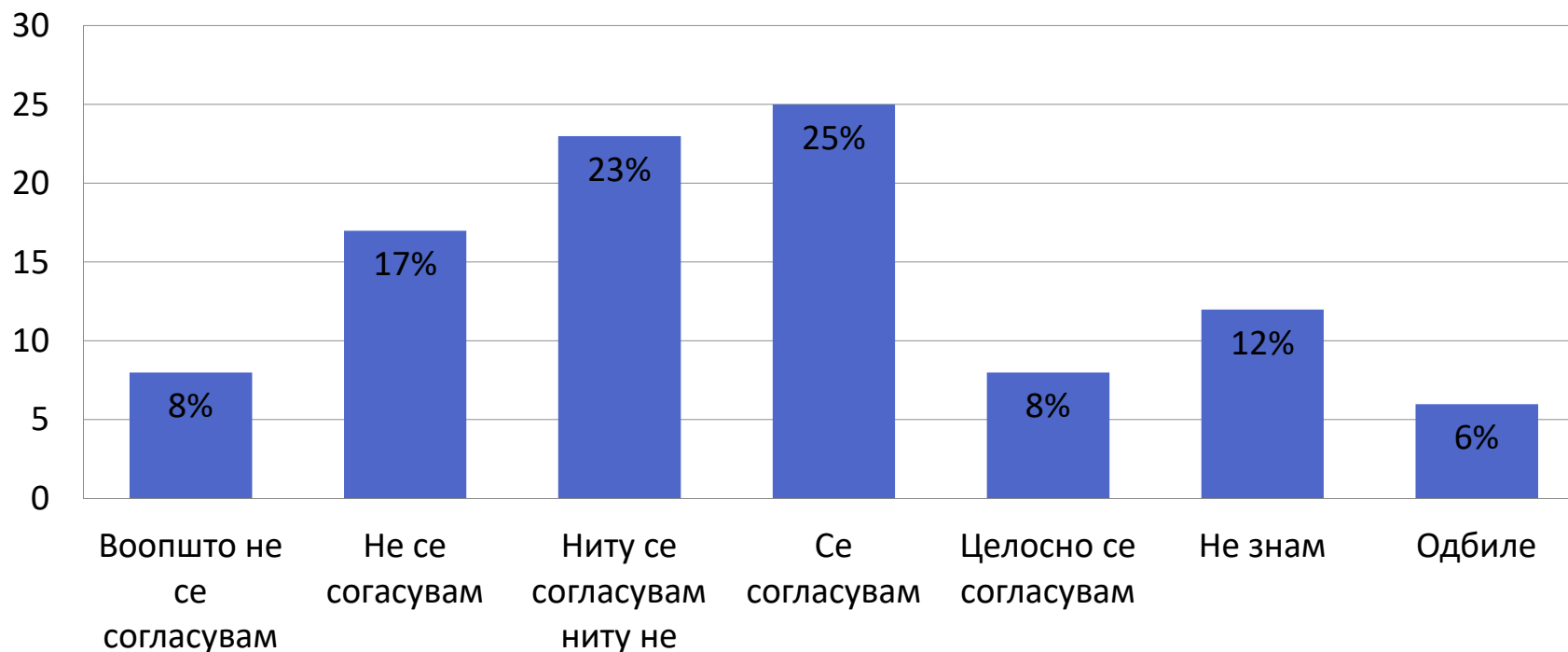
13. Можат ли обичните луѓе да направат разлика во борбата против корупцијата?

Дали би се согласиле или не со следната изјава:
Обичните луѓе можат да направат разлика во
борбата против корупцијата

14. Јас би го поминал целиот ден во судот за да дадам докази

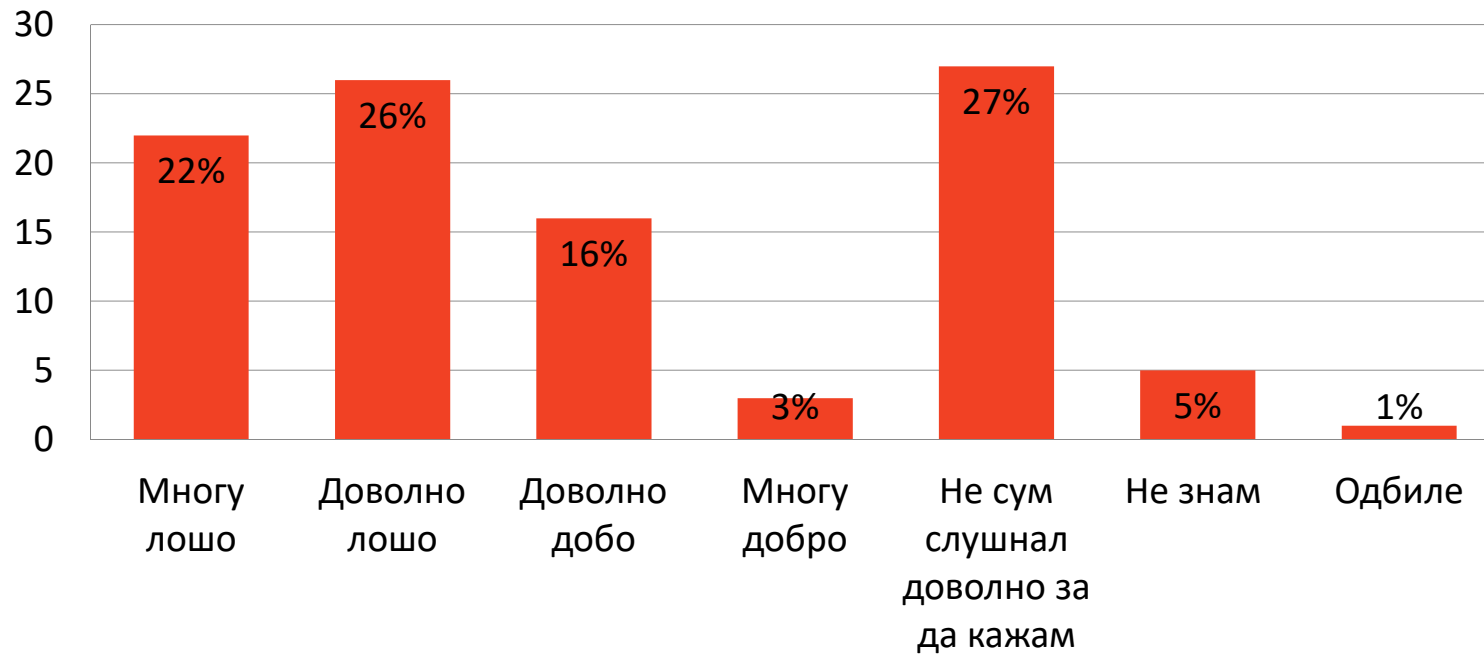
Дали би се согласиле или не со следната изјава: Би пријавил случај на корупција дури и да треба да го поминам целиот ден во судот за да дадам докази

14. Како се справува владата со борбата против корупцијата?

Колку добро или лошо би кажале дека сегашната влада се соочува со следното прашање “борба против корупцијата во владата”?

БАРОМЕТАР НА ГЛОБАЛНА КОРУПЦИЈА 2016

Што сега?

НИЕ СИТЕ ИМАМЕ ЗНАЧАЈНА УЛОГА

„Владите едноставно не прават доволно во борбата против корупцијата затоа што поединците кои се на врвот имаат корист од тоа. За да се прекине оваа длабоко проблематична врска помеѓу парите, моќта и корупцијата, властите мора да обезбедат поголема транспарентност, вклучувајќи и тоа кој ги поседува или контролира компаниите преку обезбедување на јавни регистри на сопственост.“-Хозе Угаз,
Претседател на Транспаренси Интернешнел

Поради тоа, треба да се исполнат следните препораки:

- **Интегритетот и довербата да бидат основни принципи на јавните институции и сѐвиси**
- **Да се овозможи враќање на владеењето на правото**
- **Да се одржува отчетност**
- **Да има јасни демократски процеси**

ДА ВЛОЖИМЕ ПОВЕЌЕ НАПОРИ ВО БОРБАТА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА!

Д-р Слаѓана Тасева
Транспаренси Интернешнл - Македонија